

2. 4. 2002

ID: 16281

Neplatnost valné hromady společnosti

Předřazením hlasování a návrhů orgánů společnosti před návrhy akcionářů, nejsou akcionáři bez dalšího znevýhodněni.

Ustanovení stanov společnosti, upravující způsob oznámení konání valné hromady tak, že oznámení bude uveřejněno v jednom celostátně distribuovaném deníku a současně určující, o který deník půjde, je pro akcionáře výhodnější, než uveřejnění oznámení ve dvou celostátně distribuovaných denících, neboť akcionáři nemají žádné pochybnosti o tom, který deník mají k získání potřebné informace sledovat.

Předřazením hlasování a návrhů orgánů společnosti před návrhy akcionářů, nejsou akcionáři bez dalšího znevýhodněni.

Ustanovení stanov společnosti, upravující způsob oznámení konání valné hromady tak, že oznámení bude uveřejněno v jednom celostátně distribuovaném deníku a současně určující, o který deník půjde, je pro akcionáře výhodnější, než uveřejnění oznámení ve dvou celostátně distribuovaných denících, neboť akcionáři nemají žádné pochybnosti o tom, který deník mají k získání potřebné informace sledovat. Takovýto způsob oznámení o konání valné hromady proto nelze považovat za nevhodný.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Odo 408/2001- 88, ze dne 12.3.2002)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci návrhu Ing. K. K., CSc., o neplatnost usnesení valné hromady Č. I. H., a.s., vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 47 Cm 209/99, o dovolání navrhovatelky, proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. ledna 2001, č.j. 7 Cmo 860/2000-64, tak, že dovolání se v rozsahu, kterým dovolatelka napadá výrok usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. ledna 2001, č.j. 7 Cmo 860/2000-64, kterým tento soud potvrdil usnesení Krajského obchodního soudu v Praze ze dne 14. června 2000, č.j. 47 Cm 209/99-39 o zamítnutí návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady Č. I. H., a. s. konané dne 13. srpna 1999, přijatého k bodu 7. programu jednání, odmítá. Ve zbývajícím rozsahu se dovolání zamítá.

Z odůvodnění :

Napadeným usnesením potvrdil odvolací soud usnesení Krajského obchodního soudu v Praze ze dne 14.6.2000, č.j. 47 Cm 209/99-39, ve výroku, kterým tento soud zamítl návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady Č. I. H., a.s. (dále jen „společnost“), konané dne 13.8.1999, přijatých k bodům 7. a 8. programu. V odůvodnění svého usnesení odvolací soud uvedl, že pod bodem 8. pořadu

jednání napadané valné hromady byla schválena změna stanov, podle které bude nadále oznámení o konání valné hromady uveřejňováno v Hospodářských novinách, popřípadě jiným způsobem dle rozhodnutí představenstva. Nově upravila pořadí hlasování o jednotlivých návrzích tak, že se napřed hlasuje o návrhu představenstva a pokud není přijat, hlasuje se o návrhu dozorčí rady. Není-li ani tento návrh přijat, hlasuje se o protinávrzích akcionářů v pořadí, v jakém byly předloženy.

Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že požadavek § 184 odst. 4 obchodního zákoníku (dále též jen „obch. zák.“) - uveřejnit oznámení o konání valné hromady nejméně ve dvou celostátně distribuovaných denících - se týká jen případů, kdy ve stanovách není upraven vhodný způsob uveřejnění oznámení.

Odvolací soud přisvědčil též závěru soudu prvního stupně, že úprava pořadí hlasování ve stanovách protiprávní není, neboť ustanovení § 180 odst. 1 obch. zák. takovou úpravu umožňuje.

Dále uvedl, že napadaným usnesením k bodu 7. programu jednání bylo zrušeno usnesení valné hromady z 21.6.1998, týkající se změny formy a podoby akcií společnosti, s tím, že dopady tohoto rozhodnutí se promítají do stanov společnosti a jsou zahrnuty v návrhu k dalšímu bodu jednání. Usnesení se netýkalo veřejné obchodovatelnosti akcií společnosti, ale jen jejich formy a podoby. Na napadané valné hromadě nebylo o tom, zda jsou akcie společnosti veřejně obchodovatelné, vůbec rozhodováno. Existenci takového rozhodnutí nelze dovodit ani z faktu, že ve změně stanov schválených na valné hromadě není žádný údaj o tom, zda jsou akcie společnosti veřejně obchodovatelné. Ke změně stanov došlo jen v tom smyslu, že v jejich novém znění není údaj o charakteru akcií z hlediska jejich veřejné obchodovatelnosti. Přitom tento údaj ve stanovách, jak vyplývá z ustanovení § 173 odst. 1 obch. zák., být nemusí. Proto odvolací soud v napadeném výroku usnesení soudu prvního stupně potvrdil.

Návrhu na připuštění dovolání odvolací soud nevyhověl, s tím, že otázky, ohledně kterých požadovala navrhovatelka připuštění dovolání nemají pro rozhodování projednávané věci právní význam.

Proti usnesení odvolacího soudu podala navrhovatelka v otevřené lhůtě dovolání v němž dovozuje, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení [§ 241 odst. 3 písm. d) o.s.ř].

Nesprávné právní posouzení spatřuje dovolatelka především v tom, že odvolací soud opírá své zamítavé stanovisko týkající se neplatnosti způsobu svolávání valné hromady a z toho vyplývající změny stanov o argument, že požadavek § 184 odst. 4 obch. zák. na uveřejnění oznámení o konání valné hromady nejméně ve dvou celostátně distribuovaných denících, se týká jen případu, kdy ve stanovách vhodný způsob uveřejnění není. Dovolatelka nenamítá proti posouzení citovaného ustanovení jako dispozitivního. Dovojuje však, že této dispozitivnosti nelze využít k výraznému snížení možnosti akcionářů dozvědět se o konání valné hromady. Dovolatelka tvrdí, že způsob oznámení svolání valné hromady společnosti obsažený ve stanovách (uveřejnění v Hospodářských novinách) zásadním způsobem omezuje možnost menšinových akcionářů získat informace o konání valné hromady. Dovolatelka soudí, že z ustanovení § 184 odst. 4 obch. zák. vyplývá, že stanovy společnosti se nemohou odchýlit od minimálního požadavku tohoto ustanovení, kterým je uveřejnění oznámení nejméně ve dvou celostátně distribuovaných denících.

Dovolatelka rovněž dovozuje, že „rozhodnutí soudu a jeho odůvodnění týkající se zákonnosti úpravy pořadí hlasování o návrzích na valné hromadě, kdy se nejprve hlasuje o návrzích představenstva a dozorčí rady a pak teprve o protinávrzích akcionářů, výrazně zasahuje do práv žalobkyně jako akcionáře.“ Dovolatelka soudí, že je velkou výhodou pro úspěšnost návrhu, zda je o něm hlasováno jako o prvním. Zákonodárce zvolil pro případ, kdy stanovy neurčují jiné pořadí, postup, při kterém se jako o prvním hlasuje o protinávru akcionáře zjevně proto, aby tak alespoň částečně posílil postavení návrhu akcionáře. Proto by měla být úprava hlasování ve stanovách „v zásadě v souladu“ s dispozitivní úpravou § 180 odst. 1 obch. zák.

Dovolatelka dále namítá, že ačkoliv oznámení o konání valné hromady neuvádělo v programu rozhodování o „zrušení veřejné obchodovatelnosti akcií, resp. zrušení usnesení valné hromady o zrušení veřejné obchodovatelnosti akcií, došlo k přijetí rozhodnutí o věci jiné, která na programu nebyla“. Přitom ke zrušení veřejné obchodovatelnosti podnikla společnost celou řadu kroků, především přistoupila k faktickému zrušení veřejné obchodovatelnosti akcií, tj. ke stažení akcií z veřejného trhu, a to na základě rozhodnutí valné hromady konané dle 21.6.1998, učiněné podle § 187 písm. h) obch. zák. Přitom Úřad pro cenné papíry Ministerstva financí zastavil řízení ve věci veřejné obchodovatelnosti akcií společnosti s poukazem na to, že o ní rozhodne valná hromada. Od 21.6.1998 nejsou proto akcie společnosti veřejně obchodovatelné. Žalobkyně obecně nezpochybňuje oprávnění valné hromady zrušit své předchozí rozhodnutí, toto právo však valné hromadě nenáleží, jestliže by takovým rozhodnutím byla dotčena práva třetích osob. Z toho plyne, že valná hromada nemůže přijmout rozhodnutí, kterým se obnoví veřejná obchodovatelnost akcií ve formálním smyslu, když faktický stav nevzbuzuje pochyby o tom, že akcie společnosti veřejně obchodovatelné nejsou. Takové rozhodnutí je obcházením ustanovení § 183a obch. zák. učinit akcionářům veřejný návrh smlouvy o koupi akcií.

A konečně dovolatelka tvrdí, že společnost nebyla před odvolacím soudem řádně zastoupena, neboť namísto jejího advokáta se jednání účastnil jen advokátní koncipient. Dovolatelka navrhuje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

Společnost ve vyjádření k dovolání uvedla, že nepovažuje otázky předestřené dovolatelkou k posouzení za otázky zásadního právního významu, a proto navrhuje odmítnutí dovolání. Dále pak uvádí, že vhodnost způsobu oznámení konání valné hromady je třeba chápat tak, že tento způsob musí umožňovat časově a finančně nenáročným a lehce dostupným způsobem se seznámit s oznámením. K výkladu ustanovení § 180 odst. 1 obch. zák. dovozuje, že pokud by cíl tohoto ustanovení byl takový, jak uvádí dovolatelka, řešil by to zákon vyloučením možnosti odchylné úpravy ve stanovách. Rovněž uvádí, že nepovažuje za velkou výhodu dřívější hlasování o návrzích představenstva, neboť je na akcionářích, pro který návrh budou hlasovat. Společnost vedla k začlenění posuzovaného ustanovení do stanov praktická zkušenost z níž vyplývá, že návrhy představenstva jakožto orgánu pověřeného obchodním vedením společnosti vycházejí z lepší znalosti potřeb společnosti. Zcela pak společnost odmítá argumentaci dovolatelky k posouzení zákonnosti bodu 7. pořadí jednání, kterou považuje za účelovou. K námitce, že byla před odvolacím soudem zastoupena advokátním koncipientem, společnost uvedla, že zastupování před soudem se řídí § 25 o. s. ř., nikoli předpisy advokátní komory. Podle citovaného ustanovení se může advokát nechat zastoupit advokátním koncipientem s výjimkou případů, kdy je zastupování advokátem povinné. Je sice pravdou, že vnitřní předpisy advokacie zakazují zastoupení koncipientem před vrchním soudem bez udělení příslušné výjimky, v projednávané věci však k němu došlo ve snaze zabránit zbytečným průtahům v řízení, když advokát společnosti náhle onemocněl a jeho koncipient byl s věcí podrobně seznámen. Pro případ, že Nejvyšší soud posoudí dovolání jako přípustné, navrhuje společnost jeho

zamítnutí.

Podle části dvanácté, hlavy první, bodu 17. zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů, se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném před 1.1.2001).

Dovolání je v rozsahu, týkajícím se bodu 8. programu napadení valné hromady, přípustné podle ustanovení § 239 odst. 2 obch. zák.

Předpokladem přípustnosti dovolání podle § 239 odst. 2 o. s. ř. je závěr odvolacího soudu, že rozhodnutí odvolacího soudu nebo některá v něm řešená právní otázka, mají po právní stránce zásadní význam. Přitom otázku, zda dovoláním napadené rozhodnutí má po právní stránce zásadní význam, řeší odvolací soud jako otázku předběžnou. Teprve kladným závěrem odvolacího soudu se stává dovolání přípustným.

O rozhodnutí odvolacího soudu, které má po právní stránce zásadní význam se jedná, jestliže je v rozhodnutí řešena právní otázka významná nejen pro rozhodnutí v projednávané věci. Přitom musí jít o otázku, která dosud není řešena v rozhodovací praxi vyšších soudů (anebo v ní není řešena jednotně) a která není řešena ani v rozhodnutí nižšího soudu publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ani ve stanovisku Nejvyššího soudu, popřípadě o případ, kdy napadené rozhodnutí řeší určitou právní otázku v rozporu s publikovanou judikaturou. Za otázku zásadního právního významu nelze považovat takovou otázku, která byla v napadeném rozhodnutí řešena v souladu s ustálenou soudní praxí.

Mimo předpokladu včasného návrhu na vyslovení přípustnosti dovolání (který byl v dané věci naplněn) může být dovolání ve smyslu citovaného ustanovení přípustné jen tehdy, jde-li o řešení právní otázky (jiné otázky, zejména posouzení správnosti nebo úplnosti skutkových zjištění, přípustnost neumožňují) a jde-li zároveň o právní otázku zásadního významu.

Zásadní právní význam odvolací soud shledává (a potud má dovolání za přípustné) především v řešení otázky, zda lze platně doplnit stanovy společnosti o postup zakládající dřívější hlasování o návrhu představenstva a dozorčí rady na valné hromadě.

K tomu Nejvyšší soud uzavřel, že oba soudy uvedenou otázku posoudily v souladu s dikcí ustanovení § 180 odst. 2 obch. zák., ze které vyplývá, že pokud stanovy neurčí jinak, hlasuje se nejprve o protinávru akcionáře, aniž by dispozitivnost uvedeného ustanovení byla jakkoli omezena. Dovolatelka dovozuje, že předřazením hlasování a návrhu orgánů společnosti před návrhy akcionářů, jsou akcionáři významně znevýhodněni a dochází jím tedy k porušení zásady ochrany akcionářů. Přitom neuvádí, v čem tvrzené znevýhodnění spočívá. Nejvyšší soud dospěl k závěru, že posuzovaná změna stanov nezakládá znevýhodnění akcionářů. Jestliže akcionář, dříve než valná hromada přistoupí k hlasování o navrženém usnesení, může vystoupit s protinávrhem k tomuto usnesení a

není přitom nijak omezován v možnosti tento protinávrh odůvodnit, závisí další průběh hlasování právě jen na tom, zda se akcionáři podaří návrh odůvodnit tak, že přesvědčí ostatní akcionáře, aby pro něj hlasovali. Jestliže se mu to nepodaří, nebude valná hromada pro jeho návrh hlasovat bez ohledu na to, jaké je pořadí hlasování. Závěrem je ještě třeba dodat, že pokud by zákonodárce spatřoval v dispozitivnosti posuzovaného ustanovení nějaké nebezpečí pro menšinové či dokonce všechny akcionáře, řešil by takový stav stanovením dalších podmínek dispozitivnosti ustanovení, tak jak to činí např. v ustanovení § 194 odst. 4 obch. zák., kde možnost upravit způsob oznámení o konání valné hromady ve stanovách omezuje obecně určením, že zvolený způsob uveřejnění musí být vhodný. Takové omezení však zákon neobsahuje, a je proto třeba dovodit, že dispozitivnost ustanovení postup začleněný valnou hromadou do stanov společnosti umožňuje.

Za zásadní považuje dovolací soud i otázku, zda uveřejnění oznámení o konání valné hromady v Hospodářských novinách je vhodným způsobem uveřejnění oznámení o konání valné hromady.

Ustanovení § 184 odst. 4 obch. zák. ve znění rozhodném pro posouzení věci, tj. ve znění účinném před 1.1.2001, sice předepisuje - pro případ že stanovy neupraví vhodný způsob oznámení o konání valné hromady - její oznámení nejméně ve dvou celostátně distribuovaných denících, toto ustanovení se však uplatní pouze v případě, jestliže stanovy neupravují způsob oznámení vůbec, anebo jej upravují nevhodně. Jestliže stanovy společnosti upravují způsob oznámení konání valné hromady tak, že bude uveřejněno v jednom celostátně distribuovaném deníku a současně určují, o který deník půjde, je takový způsob pro akcionáře výhodnější, než uveřejnění oznámení ve dvou celostátně distribuovaných denících, neboť akcionáři nemají žádné pochybnosti o tom, který deník mají k získání potřebné informace sledovat, zatímco při zákonem zvoleném postupu jim - chtějí-li být informováni - nezbyvá než denně procházet všechny, či alespoň velký počet celostátně distribuovaných deníků. Zvolený způsob oznámení o konání valné hromady proto nelze považovat za nevhodný.

Zásadní právní význam Nejvyšší soud neshledal pro posouzení třetí předestřené otázky.

Sama dovolatelka uvádí, že obecně nezpochybňuje právo valné hromady revokovat své usnesení, v projednávané věci však v této revokaci spatřuje obcházení ustanovení § 183a obch. zák., ukládajícího společnosti nabídnout akcionářům odkup jejich akcií.

Skutkovým stavem zjištěným soudem prvního stupně a převzatým soudem odvolacím je dovolací soud vázán - ostatně dovolatelka jej ani nezpochybňuje.

Platností usnesení valné hromady ze dne 21.6.1998, o změně stanov, jež bylo revokováno napadaným usnesením k bodu 7. programu jednání valné hromady konané dne 13.8.1999, se dovolací soud v rámci rozhodování o neplatnosti usnesení posléze uvedené valné hromady zabývat nemůže. Oprávnění valné hromady revokovat své rozhodnutí dovolatelka nenapadá. Předmětem posouzení dovolacím soudem by tedy mohlo být pouze to, zda valná hromada, jak tvrdí dovolatelka, mohla vypuštěním části textu stanov rozhodnout o změně režimu veřejně neobchodovatelných akcií na akcie veřejně obchodovatelné. To se však - jak vyplývá ze skutkových zjištění soudu prvního stupně převzatých soudem odvolacím - v projednávané věci nestalo. Jestliže valná hromada konaná dne 21.6.1998 přijala změnu stanov, která byla v rozporu se skutečným stavem, nedošlo přijetím takové

změny ke změně veřejně obchodovatelných akcií na akcie veřejně neobchodovatelné a následnou nápravou pak nemohlo dojít k obnovení veřejné obchodovatelnosti, a tedy ani k obcházení ustanovení § 186a obch. zák., jak tvrdí dovolatelka. To platí tím spíše, že znění stanov platné po přijetí napadaného ustanovení se k veřejné obchodovatelnosti akcií vůbec nevyjadřuje, což, jak správně uvedl odvolací soud, ani zákon nepředepisuje.

Pokud jde o námitku dovolatelky, týkající se zastoupení společnosti před soudem, Nejvyšší soud uzavřel, že ustanovení § 25 odst. 3 o. s. ř. zvolený postup připouští; i kdyby tomu tak nebylo, dovolací soud by k vadě tohoto charakteru mohl přihlédnout pouze kdyby se týkala dovolatelky.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Blankosměnka](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada](#)
- [Směnečný a šekový platební rozkaz, prominutí zmeškání lhůty \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o dílo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Veřejné zakázky](#)
- [Výklad právních předpisů, přepravní smlouva](#)
- [Smluvní pokuta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zpráva o vztazích](#)